

Agentschap
Ondernemen

Milieuchecklist

Test uw bedrijf op zijn conformiteit met
de milieuwetgeving

versie mei 2013

Het Agentschap Ondernemen

Het Agentschap Ondernemen is het aanspreekpunt voor ondernemers op zoek naar informatie over regelgeving, subsidies en ondernemen. Het agentschap zet mensen en middelen in om het ondernemerschap in Vlaanderen voluit te ondersteunen en aan te moedigen. Want er is echt nood aan ondernemers die voor duurzame groei zorgen. Zo helpen we mee om van Vlaanderen tegen 2020 een topregio te maken.

Om deze uitdagende opdracht te realiseren, stelt het Agentschap Ondernemen een multidisciplinair team van accountmanagers ter beschikking om op vragen van ondernemers een passend antwoord te geven. Indien nodig brengen zij hen in contact met een van onze partners, zoals bedrijfsorganisaties en lokale overheden.

Volgende domeinen behoren tot onze expertise:

Starten met een onderneming	Ruimtelijke ordening en bedrijfshuisvesting
Groei en professionalisering	Regelgeving en vergunningen
Financiering en subsidies	E-business en e-government
Overdracht, overname en stopzetting	Design
Milieu en energie	Intellectuele eigendom

Deze publicatie kadert in onze dienstverlening 'Milieu en energie'. Naast onze publicaties, waarin wij een samenvatting geven van bedrijfsgerelateerde topics, kunt u bij ons ook terecht voor gratis eerstelijns informatie over milieu en energie gerelateerde onderwerpen, zoals VLAREM I en II, subsidiemogelijkheden voor milieu-investeringen, ... Indien nodig wordt doorverwezen naar andere overheidsinstellingen, gespecialiseerde bureaus of onderzoeksinstituten.

Uitgebreide informatie over onze dienstverlening vindt u op onze website www.agentschapondernemen.be. Houd ook onze kalender in het oog: regelmatig worden infosessies over actuele milieuthema's georganiseerd!

Deze brochure is een uitgave van:
Agentschap Ondernemen,
Koning Albert II-laan, 35, bus 12 | 1030 Brussel.
info@agentschapondernemen.be
www.agentschapondernemen.be
T 0800 20 555
D/2013/3241/148
November 2012

Disclaimer:

Deze uitgave kadert binnen het verlenen van eerstelijnsadvies aan kmo's, dat behoort tot de opdracht van het Agentschap Ondernemen. De verstrekte informatie is enkel bedoeld als een eerste algemene toelichting, die de behandelde materie enkel wil situeren in grote lijnen, zonder volledigheid noch juridische precisie na te streven. De voorbeelden en illustraties gebruikt in deze uitgave zijn fictief en enige gelijkenis met bestaande personen en bedrijven berust op louter toeval.

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend. Het Agentschap Ondernemen streeft de grootst mogelijke zorg na bij het inwinnen en verspreiden van informatie. Het Agentschap Ondernemen kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor enige schade die rechtsreeks of onrechtstreeks zou voortvloeien uit de acties die op basis van de gegevens uit deze uitgave worden ondernomen.

Toelichting bij deze milieuchecklist

Deze milieuchecklist heeft als doel bedrijfsleiders en/of milieuverantwoordelijken binnen een kort tijdsbestek een inzicht te verschaffen in de milieurelevante gegevens van hun bedrijf en op de wettelijke milieuplichtingen te wijzen. Aan de hand van de vragenlijst wordt vlot nagegaan of uw bedrijf conform de milieuwetgeving actief is en hoe pro-actief het milieubeleid in uw onderneming is.

De milieuchecklist is zodanig opgebouwd dat de vragen zo veel mogelijk zelf ingevuld kunnen worden. Waar nodig wordt extra informatie in de tekst gegeven of doorgelinkt naar de desbetreffende wetgeving of de infobladen van het Agentschap Ondernemen. Op deze manier krijgt u een idee van de aspecten waar uw bedrijf minder goed scoort en welke acties nodig zijn om conform te milieuwetgeving te werken.

Indien gewenst, kunt u de ingevulde vragenlijst laten evalueren door een accountmanager van het Agentschap Ondernemen. Aan de hand van een verslag en evaluatiegesprek op het bedrijf kan een actieplan opgezet worden, zodat u zelf aan de slag kan om de vastgestelde tekorten weg te werken. In geval van specifieke milieuproblemen wordt doorverwezen naar gespecialiseerde advies- en ingenieursbureaus die u verder kunnen ondersteunen bij de probleemoplossing.

Het spreekt voor zich dat uw gegevens strikt vertrouwelijk behandeld worden.

NAAM VAN HET BEDRIJF
ONDERNEMINGSNUMMER
ADRES
CONTACTPERSOON:
FUNCTIE:
TELEFOON:
E-MAIL:
DATUM:
AANTAL WERKNEMERS:
ANDERE VESTIGINGEN:

Inhoud

Toelichting bij deze milieuchecklist	3
1. ALGEMENE BEDRIJFSGEGEVENS	5
1.1. BEDRIJFSCATEGORIE	5
1.2. VERGUNNINGEN	6
1.3. BEDRIJFSINTERNE MILIEUZORG	8
2. TECHNISCHE GEGEVENS	10
2.1. GEBRUIK VAN WATER	10
2.2. AFVALWATER	12
2.3. GEBRUIK VAN GEVAARLIJKE STOFFEN	15
2.4. BODEM- EN GRONDWATERVERONTREINIGING	19
2.5. AFVALSTOFFEN EN GRONDSTOFFEN	20
2.6. VERPAKKINGSAFVAL	22
2.7. LUCHTVERONTREINIGING	23
2.8. ANDERE MILIEUPROBLEMEN	27
3. MILIEUBELEID VERDERGAAND DAN DE WETTELIJKE MILIEUVERPLICHTINGEN	28
3.1. MILIEUSTRATEGIE	28
3.2. RATIONEEL WATERGEBRUIK	28
3.3. MATERIALENBEHEER	29
3.4. MILIEUCOMMUNICATIE	30

1. ALGEMENE BEDRIJFSGEGEVENS

1.1. BEDRIJFSCATEGORIE

1.1.1. Beschrijving van de activiteit:

1.1.2. Klasse-indeling van uw bedrijf volgens VLAREM I?

Klasse 1 Klasse 2 Klasse 3 Onbekend

→ Raadpleeg uw milieuvergunning of de VLAREM I indelingslijst van hinderlijke inrichtingen (bijlage 1 bij VLAREM I) op www.lne.be/themas/vergunningen/regelgeving of <http://navigator.emis.vito.be>

1.1.3. Bestemming volgens het gewestplan:

Met het in werking treden van VLAREM I is de stedenbouwkundige vergunning (vroegere bouw-vergunning) gekoppeld aan de milieuvergunning. Deze koppeling bestaat erin dat de steden-bouwkundige vergunning voor een inrichting waarvoor een milieuvergunning vereist is, of die onderworpen is aan de meldingsplicht, wordt geschorst zolang de milieuvergunning niet definitief verleend of de melding niet definitief gebeurd is en vice versa.

De exploitatie van de inrichting moet tevens verenigbaar zijn met de bestemmingsvoorschriften van de zone volgens het gewestplan, het plan van aanleg (APA, BPA) of het ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) waarin het bedrijf gelegen is. "Zo-nevreeemde" bedrijven kunnen enkel uitbreiden binnen de hen toegestane reikwijdte en wanneer noodzakelijk voor het uitvoeren van milieuverplichtingen verbonden aan de exploitatie.

Het aspect ruimtelijke ordening is anderzijds ook belangrijk aangezien de vergunningsvoorwaarden van VLAREM II enerzijds een aantal verbods- en afstandsbeperkingen bevatten. Dit houdt in dat sommige nieuwe activiteiten niet mogen uitgevoerd worden in bepaalde bestemmingszones of op bepaalde afstanden daarvan conform de gewestplannen, plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen. Anderzijds is het zo dat de klasse-indeling van heel wat hinderlijke activiteiten afhankelijk is van de ligging van het bedrijf. In industriezones liggen de drempelwaarden vaak hoger dan in bijvoorbeeld een woonzone.

In welke bestemmingszone volgens het gewestplan/RUP/BPA is het bedrijf gelegen?

- Gebied voor milieubelastende industrie
 Gebied voor ambachtelijke bedrijven of voor kleine en middelgrote bedrijven
 Woonzone
 Agrarische zone
 Andere, namelijk
 Onbekend

→ Raadpleeg uw milieu- of stedenbouwkundige vergunning of vraag na bij de technische dienst van de gemeente.

1.1.4. Zijn alle delen van het bedrijf gedekt door een stedenbouwkundige vergunning?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

Zowel voor het bouwen als voor het plaatsen van vaste inrichtingen moet men beschikken over een stedenbouwkundige vergunning. Hieronder wordt verstaan het oprichten van een gebouw of een constructie of het plaatsen van een inrichting zelfs uit niet duurzame materialen, in de grond ingebouwd, aan de grond bevestigd of op de grond steunend ten behoeve van de stabiliteit, en bestemd om ter plaatse te blijven staan, ook al kan het uit elkaar worden genomen, verplaatst of is het volledig ondergronds. Dit behelst ook het functioneel samenbrengen van materialen waardoor een vaste inrichting of constructie ontstaat en het aanbrengen van verhardingen (vb. een parking uit betonklinkers). Ook een functiewijziging van een gebouw is onderhevig aan een stedenbouwkundige vergunning.

→ *Meer informatie kunt u vinden in de brochure "Bedrijf en stedenbouwkundige vergunning" op www.agentschapondernemen.be of bij de bouwtechnische dienst van uw gemeente.*

1.1.5. Is het terrein gelegen in overstromingsgevoelig gebied volgens de watertoetskaarten?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Raadpleeg de watertoetskaarten in het geoloket van de watertoets (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/watertoets2012>). Met de knoppen (straat-knop of kadaster-knop) in de werkbalk bovenaan het scherm kunt u inzoomen naar de locatie die u zoekt. Met de aanwijsknop kunt vervolgens nagaan in welke zone uw terrein gelegen is.*

Voor bestaande bedrijven die uitbreidingsplannen hebben, is dit zeer relevante informatie. Wanneer het terrein in een overstromingsgevoelige zone gelegen is, kunnen belangrijke randvoorwaarden opgelegd worden voor de verdere ontwikkeling van de site. Bij de aanvraag van de milieuvergunning en/of de stedenbouwkundige vergunning zal een watertoets moeten uitgevoerd worden waarin o.a. aangetoond moet worden hoe men de ruimte voor water, zowel in volume als oppervlakte, zal behouden of hoe wordt vermeden dat ruimte voor water wordt ingenomen door een aangepaste bouwwijze.

1.2. VERGUNNINGEN

Het beschikken over de nodige vergunningen vormt de basis om aan de milieuwetgeving te voldoen. In de volgende vragen wordt nagegaan of alle nodige vergunningen aanwezig en actueel zijn. Aan de hand van de geldende vergunning(en) en de bijhorende exploitatievoorwaarden kan nagegaan worden of het bedrijf de milieureglementering naleeft.

1.2.1. Welke vergunning(en) heeft het bedrijf?

Mogelijke type vergunningen zijn:

- 0 Milieuvergunning / melding volgens het VLAREM
- 0 Exploitatievergunning volgens het ARAB
- *Deze vergunningen blijven geldig tot de in de vergunning vermelde datum, met een beperking tot maximum 1 september 2016. Nadien is een milieuvergunning volgens VLAREM verplicht.*
- 0 Vergunning voor watervang
- 0 Grondwatervergunning categorie A of B
- *Deze vergunningen lopen af op de in de vergunning opgenomen datum, met een beperking tot maximum 1 januari 2019. Nadien moet de grondwaterwinning opgenomen worden in de milieuvergunning volgens VLAREM.*
- 0 Vergunning in verband met ioniserende straling
- 0 Vergunning voor gebruik van waterwegen en aanhorigheden
- 0 Toelating in verband met bioveiligheid
- 0 Springstoffenvergunning

1.2.2. Lijst de vergunningen op en vermeld de klasse-indeling en de start- en einddatum.

Datum	Type vergunning & korte inhoud	Klasse	Einddatum
25/06/05	voorbeeld Milieuvergunning voor uitbreiding machinepark tot 102 kW en plaatsing bovengrondse mazouttank 10.000 l	2	25/06/2025

1.2.3. Is de inhoud van de vergunningen nog actueel? Zowel wat betreft de termijn als de inhoud van de vergunningen, met andere woorden zijn alle vergunningsplichtige inrichtingen van het bedrijf opgenomen in de vergunning(en)?

0 Ja

0 Neen nl.

→ Een actualisatie van de vergunning is nodig (via melding of vergunningsaanvraag). Meer informatie over de procedure vindt u in de 'Handleiding milieuvergunningsaanvraag' op www.agentschapondernemen.be.

0 Onbekend

→ Overloop de bijlage 1 bij VLAREM I en kruis aan welke van toepassing zijnde rubrieken nog niet opgenomen zijn de milieuvergunning.

1.2.4. Zijn voor uw bedrijf een of meerdere speciale milieurapporten vereist?

MER rapport: 0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ te bepalen aan de hand van het mer-besluit van 10/12/2004 (BS 17/02/2005) op www.lne.be/themas/milieueffectrapportage/extra-informatie/regelgeving

IPPC/GPBV rapport: 0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ te bepalen aan de hand van bijlage 1 bij VLAREM I, met X aangeduid in kolom 4

CO₂-emissiejaarrapport: 0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ te bepalen aan de hand van bijlage 1 bij VLAREM I, met Y aangeduid in kolom 4

Omgevingsveiligheidsrapport: 0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ verplichting voor hogedrempel Seveso bedrijven: te bepalen aan de hand van bijlage 6 bij VLAREM I

1.2.5. Zijn de VLAREM II milieuvorwaarden voortvloeiend uit de toegekende milieuvergunningen, die van toepassing zijn op uw bedrijf, voldoende gekend en ook effectief toegepast?

0 Ja

0 Neen/gedeeltelijk, nl.

→ De algemene en sectorale voorwaarden zijn terug te vinden in VLAREM II, te raadplegen via www.lne.be/themas/vergunningen/regelgeving of <http://navigator.emis.vito.be>.

1.2.6. Zijn er bijzondere voorwaarden opgelegd aan uw bedrijf? Zo ja, welke?

0 Ja

0 Neen

0 Onbekend

→ Raadpleeg uw milieuvergunning: de bijzondere voorwaarden worden opgelegd in de toegekende vergunningen.

Som hier de bijzondere voorwaarde(n) uit uw vergunningen op:

Datum	Type vergunning & bijzondere voorwaarde(n)	Voldaan?
25/06/05	Voorbeeld Opmaak van een rioleringsplan binnen de 6 maanden	Ja

1.3. BEDRIJFSINTERNE MILIEUZORG

Met het Decreet van 19 april 1995 heeft de Vlaamse Raad het Decreet van 5 april 1995 met betrekking tot het milieubeleid aangevuld met een titel betreffende bedrijfsinterne milieuzorg. Hierop verscheen dan het Uitvoeringsbesluit van 26 juni 1996 (afd. 4.1.9. VLAREM II). Bedrijven worden hierdoor aangezet de milieu-impact van hun processen te beheersen en om aan strategisch milieumanagement te doen. Dit gebeurt door de aanstelling van een sleutelfiguur binnen de onderneming, met name de milieuoördinator en de invoering van het milieujarverslag en de milieuaudit als instrumenten.

1.3.1. Dient uw bedrijf een milieuoördinator aan te stellen, een milieuaudit te laten uitvoeren en/of een integraal milieujarverslag op te stellen?

Milieuoördinator: 0 Ja, niveau A

0 Ja, niveau B

0 Neen

0 Onbekend

→ raadpleeg bijlage 1 bij VLAREM I, kolom 5 letter A, B of N

Decretale milieuaudit: 0 Ja, eenmalig

0 Ja, periodiek

0 Neen

0 Onbekend

→ Raadpleeg bijlage 1 bij VLAREM I: kolom 6 letter E of P

Milieujaarverslag (J-bedrijf): Ja Neen Onbekend
→ Raadpleeg bijlage 1 bij VLAREM I: kolom 7 letter J

1.3.2. Indien een milieucoördinator werd aangesteld:

werd deze aanstelling aangemeld bij LNE Milieuvergunningen?

Ja Neen Onbekend

wordt jaarlijks voor 1 april een verslag van de milieucoördinator opgesteld ten behoeve van de bedrijfsleiding, ondernemingsraad en Comité PBW?

Ja Neen Onbekend

wordt de verplichte 30u bijscholing per jaar gevolgd?

Ja Neen, waarom niet?

2. TECHNISCHE GEGEVENS

2.1. GEBRUIK VAN WATER

2.1.1 Geef een overzicht van de waterbevoorradingsbronnen en waarvoor ze gebruikt worden.

	m ³ /jaar	% in totaal verbruik	toepassing
Grondwater diep			
Grondwater ondiep			
Oppervlaktewater			
Hemelwater			
Leidingwater			
Recupwater			
Grijswater			
TOTAAL per jaar			

Hoe wordt het verbruik opgevolgd?

2.1.2 Indien van toepassing: is er een vergunning voor de winning van grondwater?

Ja Neen Onbekend

Indien ja, geef hieronder een korte beschrijving van de installatie.

Put nr.	Diepte	m ³ /jaar	Vergund debiet	Einddatum verg.

Worden er bijzondere voorwaarden opgelegd in de grondwatervergunning?

Ja Neen Onbekend

Zo ja, welke:

Worden de bijhorende VLAREM II voorwaarden nageleefd:

→ Een samenvatting van de verplichtingen vindt u in 'Bedrijf en Water' op www.agentschapondernemen.be. De integrale wettekst vindt u in VLAREM II hoofdstuk 5.53 op www.lne.be/themas/vergunningen/regelgeving of <http://navigator.emis.vito.be>

Beschikt elke grondwaterwinning over een debietmeter ?

Ja Neen Onbekend

→ Op elke meldings- of vergunningsplichtige grondwaterwinning moet een debietmeter geplaatst worden voor het eerste aftappunt van het gewonnen water.

Wordt de stand van de debietmeter(s) geregistreerd in een register?

Ja Neen

→ De exploitant van een grondwaterwinning moet op de laatste dag van het kalenderjaar de stand van de debietmeter(s) neerschrijven in een register.

Indien vergund voor meer dan 30.000 m³/jaar grondwater: wordt het grondwaterpeil in de meest centrale productieput en peilputten maandelijks gemeten en geregistreerd?

Ja Neen Onbekend niet van toepassing

→ Deze meetgegevens moeten worden bijgehouden in een register dat ter plaatse ligt of in een gecentraliseerde databank van het bedrijf dat ter inzage wordt gehouden van de toezichthoudende ambtenaren.

Wordt het grondwater van winningen van meer dan 30.000 m³/jaar jaarlijks geanalyseerd?

Ja Neen Onbekend niet van toepassing

→ Zie VLAREM II art. 5.53.4.5 voor de te analyseren parameters.

Wordt er voldaan aan de meldingsplicht inzake grondwaterstatistiek via het integraal milieujarverslag?

Ja Neen Onbekend niet van toepassing

→ Bedrijven die meer dan 30.000 m³/jaar oppompen of een oude klasse B grondwatervergunning hebben of waarbij het als bijzondere voorwaarde in de milieuvergunning is opgenomen zijn verplicht jaarlijks de gegevens over het gewonnen volume, analyses en peilmetingen te bezorgen aan de Afdeling Operationeel Waterbeheer van de VMM. Dit gebeurt via het integraal milieujarverslag (imjv). Meer informatie over deze grondwaterstatistiek op <http://imjv.milieuinfo.be> – deel IVB.

2.1.3. Indien van toepassing: is er een vergunning voor de winning van oppervlaktewater?

Ja, voor de winning van meer dan 500 m³/jaar water uit een bevaarbare waterloop, nl:

Ja, een melding voor de winning van minder dan 500 m³/jaar uit een bevaarbare waterloop, nl:

Niet nodig, want winning uit een onbevaarbare waterloop en geen vaste oeverconstructies.

Neen

→ Meer informatie over de captatievergunning vindt u in 'Bedrijf en Water' op www.agentschapondernemen.be

2.1.4. Hoe wordt met regenwater omgesprongen in uw bedrijf?

Wordt regenwater opgevangen en ingezet in het bedrijf?

ja, voor ...

nee, waarom niet ...

Kan het regenwater infiltreren op het eigen terrein zodat het niet geloosd moet worden?

Ja

Neen

Neen, slechts gedeeltelijk

Onbekend

Wordt het water gebufferd zodat het vertraagd kan geloosd worden?

Ja

Neen

Neen, slechts gedeeltelijk

Onbekend

Wordt het regenwater van daken en grondvlakken gescheiden van het afvalwater afgevoerd?

Ja, naar een oppervlaktewater

Ja, naar de regenwaterafvoerleiding van de openbare riolering

Slechts gedeeltelijk

Neen

Onbekend

→ In VLAREM II art. 4.2.1.3§5 en art 6.2.2.1.2§4 wordt een rangorde opgelegd over hoe de afvoer van hemelwater bij voorkeur moet gebeuren: (1) opvang en hergebruik, (2) infiltratie op eigen terrein, (3) buffering en vertraagd lozen op oppervlaktewater en (4) lozen op regenwaterafvoerleiding van de openbare riolering.

2.2. AFVALWATER

Het lozen van afvalwater is aan heel wat regels en normeringen gebonden. Het is belangrijk een goed zicht te hebben op de gegevens over het lozen van afvalwater. Enerzijds is het belangrijke informatie bij de aanvraag van een milieuvergunning, anderzijds is het essentieel informatie in het kader van de heffing op afvalwater.

2.2.1. Geef een overzicht van de verschillende afvalwaterstromen in het bedrijf?

Voorbeeld

Aard	Oorsprong	Hoeveelheid per jaar	Bron
Huishoudelijk afvalwater	Refter, sanitair	50 m ³	waterleiding
Bedrijfsafvalwater	Reiniging wagenpark	100 m ³	waterleiding

Aard	Oorsprong	Hoeveelheid per jaar	Bron
Huishoudelijk			
Bedrijfsafvalwater			
Koelwater (open circuit)			
Lozing van vervuild regenwater			

2.2.2. Is er op het eigen bedrijfsterrein een gescheiden afvalwaterstelsel aanwezig, waarbij:

het sanitaire afvalwater apart wordt gehouden van het bedrijfsafvalwater tot aan het lozings- of meetpunt?

Ja Neen niet relevant

het regenwater apart wordt gehouden van het bedrijfsafvalwater en/of sanitair afvalwater en geloosd in oppervlaktewater of het deel van de riolering bestemd voor hemelwater?

Ja Neen gedeeltelijk

→ *In VLAREM II art.4.2.1.3§4 en 6.2.2.2.1.2§1 wordt een volledige scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater van dakvlakken en grondvlakken verplicht op het ogenblik dat een gescheiden riolering wordt aangelegd of heraangelegd, tenzij anders bepaald in de milieuvergunning of uitvoeringsplan. Voor gebouwen in een gesloten bebouwing is de scheiding van hemelwater enkel verplicht indien daarvoor geen leidingen onder of door het gebouw moeten worden aangelegd."*

2.2.3. In welke zuiveringszone is uw bedrijf gelegen?

- centraal gebied
- collectief geoptimaliseerd buitengebied
- collectief te optimaliseren buitengebied
- individueel te optimaliseren buitengebied

→ *Informeer u bij de technische dienst van uw gemeente of op <http://geoloket.vmm.be/zonering> . De zoneringsplannen geven aan in welke zone van een gemeente een riolering aanwezig is (centraal gebied), waar die nog zal aangelegd worden (collectief te optimaliseren buitengebied) en waar bedrijven/particulieren verplicht zullen worden op hun perceel een individuele behandeling voor afvalwater (IBA) te voorzien (individueel te optimaliseren buitengebied).*

2.2.4. Waar worden de verschillende afvalwaterstromen geloosd?

Bedrijfsafvalwater:

- openbare riolering
- op oppervlaktewater na zuivering
- op oppervlaktewater zonder zuivering
- wordt opgehaald als afvalstroom
- wordt hergebruikt na zuivering
- niet van toepassing

Huishoudelijk afvalwater:

- openbare riolering
- op oppervlaktewater na zuivering (IBA)
- op oppervlaktewater zonder zuivering

Verontreinigd hemelwater:

- openbare riolering
- op oppervlaktewater na voorbehandeling
- op oppervlaktewater zonder voorbehandeling
- niet van toepassing

Koelwater uit open circuit

- op oppervlaktewater
- op regenwaterafvoer riolering
- niet van toepassing

2.2.5. Zijn de lozingspunten, de eventuele controle- en staalnameputten evenals de afvoercircuits van de verschillende types (afval)water gekend en op een plan aangeduid?

Ja Neen Onbekend

2.2.6. Bevat het bedrijfsafvalwater gevaarlijke stoffen?

Ja nl. Neen onbekend

→ Raadpleeg de lijsten I en II uit de bijlage 2C bij VLAREM I om na te gaan of er gevaarlijke stoffen in het afvalwater aanwezig zijn.

→ Is/zijn deze stoffen aanwezig in concentraties hoger dan het indelingscriterium gevaarlijke stof (GS) uit de tabel van artikel 3 van bijlage 2.3.1 van VLAREM II. Indien ja, dan wordt het afvalwater beschouwd als bedrijfsafvalwater met gevaarlijke stoffen.

2.2.7. Wordt het bedrijfsafvalwater geloosd via een waterzuiveringsinstallatie?

Ja Neen

Indien ja, is er een controle-inrichting voor het uitvoeren van metingen aanwezig?

- Ja, een meetgoot
 Ja, debietsmeet- en bemonsteringsapparatuur
 Ja, andere
 Neen

→ zie VLAREM II, subafd. 4.2.5.1: als meer dan 2 m³/dag, 50 m³/maand en/of 500 m³/jaar bedrijfsafvalwater wordt geloosd, moet de lozing van bedrijfsafvalwater via een controle-inrichting gebeuren.

2.2.8 Zijn er sectorale en/of bijzondere lozingsnormen van toepassing voor uw bedrijf?

Ja Neen Onbekend

→ Raadpleeg de bijlage 5.3.2 van VLAREM II om na te gaan of er sectorale lozingsnormen van toepassing zijn.

Indien ja, voor welke parameters?

2.2.9 Worden er metingen uitgevoerd op het afvalwater?

- Ja, in het kader van het zelfcontroleprogramma
 Ja, in het kader van de heffingen (3-daagse of 5-daagse meetcampagne)
 Ja, in kader van een opgelegde bijzondere voorwaarde
 Ja, op eigen initiatief
 Neen, geen metingen uitgevoerd tot nu toe

Zo ja, wat wordt er gemeten en wat zijn de resultaten van de laatste meting? (eventueel in bijlage)

stof	eenheid	frequentie	resultaten	norm

Zijn er probleemparameters aanwezig, m.a.w. zijn er lozingsnormen die frequent overschreden worden?

0 Ja 0 Neen

Zo ja, welke, hoe frequent en welke actie wordt ondernomen om het probleem te verhelpen?

Gebeuren de metingen door een labo erkend in de discipline Water?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ Raadpleeg de lijst van erkende labo's op www.lne.be/erkenningen

2.2.10. Moet u het Integraal Milieujarverslag (imjv) invullen voor het onderdeel emissies naar water?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ Bedrijven die over een J-type vergunning beschikken of milieuvergunningsplichtig klasse 1 of 2 zijn voor de lozing van afvalwater én bepaalde stoffen lozen boven de drempelwaarden zoals opgenomen in het deelformulier IVA Wateremissie van het IMJV zijn imjv-plichtig. Uitgebreide informatie op <http://imjv.milieuinfo.be>

2.2.11. Vervult u jaarlijks voor 15 maart de aangifteplicht voor de heffing op de waterverontreiniging?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ Bedrijven die jaarlijks meer dan 500 m³/jaar leidingwater gebruiken en/of beschikken over een eigen waterwinning met een capaciteit van meer dan 5m³/uur, zijn jaarlijks verplicht om voor 15 maart een aangifteformulier voor de bepaling van de heffing op de waterverontreiniging ingevuld op te sturen naar de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Bedrijven die minder dan 500 m³/jaar leidingwater gebruiken en/of een waterwinning van minder dan 5m³/uur hebben, worden integraal belast via de waterfactuur (aangerekend als 'bijdrage'). Meer informatie op www.heffingen.be of in de brochure 'Bedrijf en Water' op www.agentschapondernemen.be.

2.3. GEBRUIK VAN GEVAARLIJKE STOFFEN

2.3.1 Worden stoffen gebruikt of opgeslagen die door VLAREM I als "gevaarlijk" worden ingedeeld?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ Raadpleeg uw milieuvergunning (is rubriek 17 opgenomen?) of ga na of er in uw bedrijf producten of preparaten aanwezig zijn die opgenomen zijn in de bijlage 7 bij VLAREM I. Deze producten zijn te herkennen aan het etiket op de verpakking met gevaarsymbool.

Indien ja, worden de bijhorende VLAREM II voorwaarden nageleefd:

- Beschikt u over de veiligheidsfiches van alle gevaarlijke producten aanwezig in de onderneming?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ De leverancier van deze producten moet op eenvoudig verzoek een Veiligheidsinformatieblad of MSDS-fiche kunnen bezorgen waarop alle gevaarsico's weergegeven zijn.

- **Bestaat er van de gebruikte of opgeslagen gevaarlijke stoffen een inventaris?**
 Ja Neen Onbekend
 → *Een inventaris is alleen wettelijke verplicht voor klasse 1 opslag van gevaarlijke producten. Niettegenstaande is het ook aangewezen om in de andere gevallen (klasse 2 of 3) een inventaris aan te leggen. Zo kan op elk moment snel bepaald worden welke producten aanwezig zijn in de onderneming.*
- **Gebeurt de opslag van de gevaarlijke stoffen in verplaatsbare verpakkingen correct?**
 Ja, er is een
 Inkuiping
 Lekbakken
 Veiligheidskast
 andere
 Neen
 Niet van toepassing
 → *De belangrijkste opslagvoorwaarden worden opgesomd in het infoblad 'Opslag gevaarlijke producten' op www.agentschapondernemen.be*
- **Gebeurt de opslag van de gevaarlijke producten in vaste houders (tanken) correct? Geef in de tabel per brandstofhouder een samenvatting van de belangrijkste opslagvoorwaarden.**

Stof	Ondergronds Bovengronds	Inhoud	Uitrusting conform VLAREM II	Leeftijd	Datum laatste nazicht
Bv Mazout	Ondergronds	6.000 l	Dubbelwandig, metaal overvulbeveiliging (fluitje)	3 jaar	September 2010

- *De belangrijkste opslagvoorwaarden zijn per type brandstoftank samengevat in de tabellen op het infoblad 'Opslag gevaarlijke producten' op www.agentschapondernemen.be.*
- *De integrale wetgeving over de opslag van gevaarlijke producten vindt u terug in VLAREM II hoofdstuk 5.17. Te raadplegen op <http://www.lne.be/themas/vergunningen/regelgeving> of <http://navigator.emis.vito.be>*

2.3.2. Worden gevaarlijke stoffen of preparaten gebruikt en/of opgeslagen in grote hoeveelheden zodat de Seveso-drempels overschreden worden?

- Ja Neen Onbekend
 → *Seveso inrichtingen zijn bedrijven die een grote hoeveelheid aan gevaarlijke stoffen op hun terrein aanwezig hebben. De hoeveelheden overschrijden de drempels zoals opgelegd in de Seveso II-richtlijn of het Samenwerkingsakkoord. Een praktische handleiding ter bepaling van de overschrijding vindt u bij de Cel VR: <http://www.lne.be/themas/veiligheidsrapportage/inrichtingen/toetsing>.*

→ *Let op: op 24 juli 2012 verscheen de Seveso III-richtlijn in het Publicatieblad van de Europese Unie. De lidstaten hebben tot 31 mei 2015 de tijd om de richtlijn om te zetten in nationaal recht. Door veranderingen in de richtlijn zullen er vermoedelijk meer Belgische bedrijven Seveso-inrichting worden. Via de webtool 'Seveso Calculator' van Essenscia kunt op een eenvoudige manier toetsen of de Seveso III-richtlijn van toepassing zal zijn op uw bedrijf. <http://www.essenscia.be/EN/essenscia/essenscia+vlaanderen/Issues/SEVESO-Calculator/page.aspx/2375>*

Zo ja, welke drempels worden overschreden:

0 lagedrempel inrichting

0 hogedrempel inrichting

Worden de verplichtingen zoals opgelegd in het Samenwerkingsakkoord nageleefd?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Uitgebreide informatie over de verplichtingen van Seveso-inrichtingen vindt u op www.lne.be/themas/veiligheidsrapportage/inrichtingen*

2.3.3. Zijn/waren er PCB/PCT-houdende apparaten aanwezig op het bedrijf? (bijvoorbeeld de olie in sommige transformatoren en condensatoren)

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Volgens het verwijderingsplan voor PCB/PCT-houdende apparaten en de daarin aanwezige PCB's/PCT's dienden deze apparaten zo spoedig mogelijk gereinigd en/of verwijderd te worden, uiterlijk op 31/12/2005. In sommige gevallen kon men verlenging krijgen. Meer informatie op www.ovam.be > afval en materialen > afvalstromen > gevaarlijke afvalstoffen > PCB's*

Zo ja, werd het apparaat of de PCB/PCT houdende olie verwijderd?

0 Ja, verwijderingsattest met datum:

0 Neen, er werd verlenging verkregen tot:

0 Onbekend

2.3.5. Wordt er gebruik gemaakt van ozonlaagafbrekende stoffen (chloorfluorkoolstoffen (CFK's), halonen, tetra-chloorkoolstof, tri-methylbromide, broomfluorkoolwaterstoffen of chloorfluorkoolwaterstoffen (HCFK's))?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Volgens de Verordening (EG) nr 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de ozonlaagafbrekende stoffen moet het gebruik van deze stoffen ingeperkt en/of verboden worden. In apparaten die met deze stoffen werken, moeten deze stoffen dus na een bepaalde datum vervangen worden ofwel moeten deze apparaten zelf buiten dienst gesteld worden.*

→ *Deze stoffen worden/werden vaak gebruikt als koelmiddel, oplosmiddel, bij de vervaardiging van schuim, als draaggas, in brandblussystemen.*

Zo ja, over welke stoffen en toepassingen gaat het?

Zo ja, wordt voldaan aan de voorwaarden inzake beperkt gebruik conform de vermelde Verordening?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend 0 nog niet nodig

2.3.6 Zijn er koelinstallaties en/of airco's in het bedrijf aanwezig?

0 Ja 0 Neen

Indien ja, welk(e) koelmiddel(en) wordt gebruikt?

Gaat het over een verboden of ingeperkt koelmiddel?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Verboden koelmiddelen zijn bv. CFK-12 en het CFK/HCFK-mengsel R-502. Uitzondering is het gebruik van deze koelmiddelen in kleine, hermetisch gesloten installaties met een geïnstalleerde drijfkracht van max 500 W.*

→ *Een ingeperkt koelmiddel is bv. R-22. Het mag niet meer gebruikt worden in nieuwe koelinstallaties. Bij bestaande installaties mag "verse" R-22 nog bijgevoerd worden tot 1 jan 2010, gerecycleerde R-22 mag nog bijgevoerd worden tot 1 jan 2015. Na 1 jan 2015 is R-22 een verboden koelmiddel en moet de koelinstallatie aangepast worden aan een milieuvriendelijk koelmiddel.*

→ *R134a, R407a en R407c zijn HFK's die zonder beperking mogen blijven gebruikt worden*

Worden de bijhorende voorwaarden uit VLAREM II nageleefd?

→ *Raadpleeg het infoblad 'Koelinstallaties en airco's' voor een samenvatting van de wettelijke verplichtingen inzake koelinstallaties op www.agentschapondernemen.be > publicaties > milieu en energie*

• Is er een instructiekaart bij de installatie aanwezig?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

• Is er een register/logboek aanwezig in verband met gebruik en herstelling van de installatie?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

• Gebeurt het onderhoud door een bevoegd koeltechnicus?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Raadpleeg de overzichtslijsten koeltechniek op www.lne.be/themas/erkenningen/koeltechniek om na te gaan of uw koeltechnicus erkend is.*

• Wordt de periodieke lekdichtheidscontrole uitgevoerd?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Periodiciteit afhankelijk van koelmiddeleninhoud: 3 -30 kg: jaarlijks; 30 - 300 kg: 6-maandelijks; > 300 kg: 3-maandelijks*

• Gebeurt de energetische keuring van airco's > 12 kW volgens de vastgelegde keuringsfrequenties?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Meer informatie over deze keuring vindt u op www.lne.be/themas/erkenningenbevoegde-deskundige-keuring-airco-meer-dan-12-kw*

2.4. BODEM- EN GRONDWATERVERONTREINIGING

Op 29 april 1995 verscheen het Bodemsaneringsdecreet in het Belgisch Staatsblad. De bijhorende uitvoeringsbesluiten werden in één besluit, namelijk het Vlaams Reglement betreffende de bodemsanering (VLAREBO) goedgekeurd op 5 maart 1996 (BS 27 maart 1996). Sinds 1 juli 2008 is een nieuw Bodemsaneringsdecreet en nieuwe VLAREBO van kracht: <http://www.ovam.be/jahia/Jahia/pid/11>

De bepalingen inzake het bodemattest houden in dat er bij elke overdracht van gronden een bodemattest dient aangevraagd te worden bij OVAM. Dit bodemattest moet bij de notariële akte gevoegd worden, zo niet wordt de overdracht nietig verklaard.

Werd op het betrokken terrein ooit een activiteit uitgeoefend die mogelijke bodemverontreiniging kan veroorzaken (VLAREBO-activiteit), dan is men sedert 29 oktober 1995 verplicht vóór de overdracht of stopzetting een oriënterend bodemonderzoek te laten uitvoeren. Dit dient vervolgens gemeld te worden aan de OVAM op de daartoe geëigende formulieren. Pas na goedkeuring door de OVAM kan de stopzetting of overdracht plaatsvinden.

Afhankelijk van de activiteiten moeten sommige bedrijven ook periodiek (om de 10 of 20 jaar) een oriënterend bodemonderzoek laten uitvoeren, ook als er geen overdracht van gronden plaatsvindt.

2.4.1. Is uw bedrijf verplicht een oriënterend bodemonderzoek uit te voeren?

0 Ja, volgens welke categorie ? A / B / O

Categorie A: bij overdracht, sluiting of stopzetting van de inrichting en om de 20 jaar (eerste maal vóór 31/12/2013 voor bedrijven gestart voor 29/10/1995 en een eerste maal vóór 31/12/2017 voor bedrijven gestart tussen 29/10/1995 en 01/06/2008)

Categorie B: bij overdracht, sluiting of stopzetting van de inrichting en om de 10 jaar (eerste maal vóór 31/12 2011 voor bedrijven gestart voor 29/10/1995 en een eerste maal vóór 31/12/2015 voor bedrijven gestart tussen 29/10/1995 en 01/06/2008)

Categorie O: bij overdracht, sluiting of stopzetting van de inrichting

0 Neen

0 Onbekend

→ De VLAREBO-categorie van uw bedrijf vindt u terug in de laatste kolom van bijlage I bij VLAREM I, te raadplegen op www.lne.be/themas/vergunningen/regelgeving.

2.4.2. Werd reeds een oriënterend bodemonderzoek uitgevoerd?

0 Ja

0 Neen

Zo ja, wanneer was dat?

Zo ja, wat waren de resultaten?

2.4.3. Uw bedrijfsterrein:

Bent u in het bezit van een bodemattest voor alle percelen?

Ja Neen Onbekend

Zijn er percelen opgenomen in het grondeninformatieregister?

Ja Neen Onbekend

→ *Gegevens uit het grondeninformatieregister kunt u raadplegen via de technische dienst van uw gemeente*

Indien ja: is er een vervuiling vastgesteld? Welke vervuiling?

2.4.4. Is men op vrijwillige basis overgegaan tot sanering van vastgestelde bodemverontreiniging of naar aanleiding van een calamiteit?

Ja Neen niet van toepassing

Indien ja, werd de procedure voor vrijwillige bodemsanering gevolgd?

Ja Neen

2.5. AFVALSTOFFEN EN GRONDSTOFFEN

Producenten van bedrijfsafvalstoffen vallen onder de bepalingen van het VLAREMA en moeten een afvalstoffenregister bijhouden en zijn verplicht verschillende afvalstoffenfracties gescheiden in te zamelen. Deze gegevens zijn belangrijk indien u uw afvalstoffen moet melden via het IMJV en voor de milieuvergunningsaanvraag.

Bepaalde afvalstoffen kunnen worden ingezet als grondstoffen waardoor de afvalstoffenwetgeving niet meer op hen van toepassing is. Om als grondstof te worden erkend, dienen afvalstoffen te voldoen aan de voorwaarden gesteld in hoofdstuk 2 van het VLAREMA.

2.5.1. Welke afvalstoffen worden apart ingezameld?

- papier- en kartonafval
- houtafval
- metaalresten
- afgewerkte olie
- gevaarlijke afvalstoffen
- klein gevaarlijke afval (KGA)
- glasafval
- gebruikte plantaardige en dierlijke oliën en vetten
- groenafval
- puin
- textielafval
- afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA)
- afvalbanden
- steenachtige fracties van bouw- en sloopafval

- asbestcementhoudende afvalstoffen
- recipiënten die ozonafbrekende en geïoniseerde broeikasgassen bevatten
- afgedankte batterijen en accu's
- afvallandbouwfolies
- PMD (verplicht vanaf 1 juli 2013)

➔ *Conform het VLAREMA moeten bovenstaande bedrijfsafvalstoffen gescheiden worden aangeboden. Hout- en metaalresten mogen gezamenlijk worden ingezameld indien ze naderhand worden uitgesorteerd.*

Andere apart ingezamelde bedrijfsafvalstoffen:

Uit welke fracties bestaat het restafval?

2.5.2. Wordt er een afvalstoffenregister bijgehouden?

- Ja
- Neen

Zo ja, bevat het afvalstoffenregister volgende gegevens m.b.t. de geproduceerde afvalstoffen:

- hoeveelheid (l of kg)
- aard en samenstelling van de afvalstoffen met EURAL-code
- verwerkings- of toepassingswijze
- naam, adres en identificatienummer inzamelaar, afvalhandelaar of -makelaar,
- naam, adres en identificatienummer van verwerker van de afvalstoffen.

➔ *Het afvalstoffenregister wordt ten minste elke maand aangevuld. Het gros van de gegevens zijn terug te vinden op de identificatieformulieren en het kan dus volstaan deze formulieren te bundelen en aan te vullen met de afvalbewegingen waarvoor geen identificatieformulieren vereist zijn. Meer informatie in hoofdstuk 4 van het VLAREMA. Te raadplegen op <http://navigator.emis.vito.be>.*

2.5.3. Dient u uw afvalstoffenproductie aan te geven in het Integraal Milieujaarverslag?

- Ja
- Neen
- Onbekend

➔ *Afval-IMJV-plichtig zijn de bedrijven die in kolom 7 van één of meerdere vergunde rubrieken een 'R' hebben staan of bedrijven die opgenomen zijn in de steekproef van OVAM. Deze bedrijven worden jaarlijks voor eind januari aangeschreven door OVAM. Uitgebreide informatie op <http://imjv.milieuinfo.be>.*

2.5.4. Komen er in uw bedrijf bijproducten of afvalstoffen vrij die opnieuw als grondstof kunnen ingezet worden?

- Ja, voor gebruik als:
 - meststof of bodemverbeterend middel
 - in of als bouwstof
 - als bodem
 - als afdichtingslaag op stortplaatsen
 - materiaal afkomstig van en bestemd voor non-ferrometallurgie
 - materiaal afkomstig van ferrometallurgie en bestemd voor de cementindustrie
 - andere:
- Neen

Zo ja, is er een grondstofverklaring aanwezig voor deze grondstoffen?

0 Neen, niet verplicht

0 Ja, voor volgende stoffen ...

0 Neen

→ Raadpleeg het stroomschema in de publicatie 'Handleiding bij de afbakening van de afvalfase' op www.ovam.be > afval en materialen > regelgeving.

Zo ja, gebeurt er een jaarlijkse analyse door een erkend labo op de materialen die beschouwd worden als grondstoffen?

0 Ja

0 Neen

→ De gegevens moeten gedurende 5 jaar bijgehouden worden op een elektronische drager zodat ze vlot ter beschikking kunnen gesteld worden aan de toezichhoudende overheid. De lijsten met erkende laboratoria zijn terug te vinden op www.ovam.be > wetgeving > instrumenten > laboratoria

Zo ja, houdt u een materialenregister bij van de geproduceerde grondstoffen?

0 Ja

0 Neen

→ Volgens art 7.2.2.2 van het VLAREMA moeten de materialen die opgenomen zijn in de materiaalcodelijst geregistreerd worden in het uitgaande materialenregister. De inhoud van het materialenregister wordt in art. 7.2.2.3 bepaald. Het register moet dagelijks worden aangevuld en vijf jaar worden bijgehouden.

→ Gebruikers van grondstoffen zijn voorlopig nog niet verplicht om een materialenregister bij te houden, met uitzondering van de producenten van non-ferrometalen volgens pyro-, hydrometallurgische of elektrolytische procédés.

2.6. VERPAKKINGSAFVAL

Op 5 maart 1997 werd het Decreet van 21 januari 1997 tot goedkeuring van het Samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval van kracht. De bedoeling is de milieu-impact van verpakkingen te beperken door de schadelijkheid en de productie ervan onder controle te brengen. Op 1 januari 2009 trad het tweede samenwerkingsakkoord in werking. De interregionale verpakkingscommissie (IVC) werd aangeduid om toe te zien op de naleving van deze verplichtingen uit het Samenwerkingsakkoord. Meer informatie op www.ivcie.be

Centraal in het samenwerkingsakkoord staan de terugnameplicht en de informatieplicht die opgelegd worden aan de verpakkingsverantwoordelijken. De terugnameplicht legt bepaalde percentages voor recyclage en nuttige toepassing van het verpakkingsafval op aan de verpakkingsverantwoordelijke. De informatieplicht moet ervoor zorgen dat het IVC jaarlijks op de hoogte gebracht wordt van hoeveel verpakkingsmateriaal op de Belgische markt gebracht wordt en hoe aan de terugnameplicht wordt voldaan. Daarnaast is elke verpakkingsverantwoordelijke die per jaar meer dan 100 ton verpakkingsmateriaal aanbrengt of laat aanbrengen, ook verplicht om de drie jaar een algemeen preventieplan voor te leggen aan het IVC.

De eenvoudigste manier om de verplichtingen uit het Samenwerkingsakkoord na te leven als individueel bedrijf, is zich aansluiten bij één van de erkende verpakkingsorganismes: Val-I-Pac voor bedrijfsmatige verpakkingen en Fost-Plus voor huishoudelijke verpakkingen. Meer informatie op www.valipac.be - www.fostplus.be - www.ivcie.be > downloads 'Uw verpakkingen, uw verantwoordelijkheid'

2.6.1. Bent u verpakkingsverantwoordelijke?

0 Ja

0 Neen

0 Onbekend

→ Raadpleeg de invultool op de website van Val-I-Pac om te checken of u verpakkingsverantwoordelijke bent: www.valipac.be/Belgie/verpakkingsverantwoordelijken/is-de-wetgeving-van-toepassing-op-u.php

Zo ja, welk type bent u dan:

0 Type A: u verpakt goederen of laat die verpakken in België voor de Belgische markt

- 0 Type B: u voert verpakte goederen in of laat die invoeren om op de Belgische markt te verkopen
- 0 Type C: u bent ontpakker van ingevoerde producten
- 0 Type D: u bent producent of importeur van serviceverpakkingen (bv kassazakken)

Zo ja, leeft u dan de verplichtingen na die voortvloeien uit het Samenwerkingsakkoord:

- **Houdt u een inventaris bij van de gebruikte hoeveelheden verpakkingen?**
 - 0 Ja
 - 0 Neen
 - 0 Onbekend
 - 0 Niet van toepassing

- **Hoe voldoet uw bedrijf aan de terugnameplicht?**
 - 0 Retoursysteem
 - 0 Aangesloten bij Val-I-Pac (bedrijfsmatige verpakkingen)
 - 0 Aangesloten bij Fost Plus (huishoudelijke verpakkingen)
 - 0 Verpakking wordt gerecycleerd en nuttig toegepast bij gebruiker
 - 0 Anders nl.

→ *Elke verpakkingsverantwoordelijke die jaarlijks meer dan 300 kg éénmalige verpakkingen op de markt brengt, dient aan de terugnameplicht te voldoen.*

- **Wordt de jaarlijkse informatieplicht voor 31 maart aan het IVC vervuld?**
 - 0 Ja, via het erkend organisme Val-I-Pac en/of Fost Plus
 - 0 Ja, zelf aan het IVCIE
 - 0 Neen
 - 0 Onbekend

- **Indien uw bedrijf meer dan 100 ton verpakkingsmateriaal gebruikt/laat gebruiken in België dient er een algemeen preventieplan opgesteld te worden. Heeft het bedrijf een algemeen preventieplan voorgelegd aan de IVC?**
 - 0 Niet van toepassing
 - 0 Ja, via het erkend organisme Val-I-Pac en/of Fost Plus
 - 0 Ja, zelf aan het IVCIE
 - 0 Nee, waarom niet?

2.7. LUCHTVERONTREINIGING

In VLAREM II, artikel 4.4.3.1. zijn een hele reeks (strenge) emissienormen opgenomen en wordt er ook gesteld dat bedrijven vanaf een bepaalde drempelwaarde een meetstrategie moeten uitvoeren om na te gaan of die normen worden gehaald. Bijkomend kunnen in functie van de bedrijfstak, ook sectorale normen vastgelegd zijn in de sectorale voorwaarden onder VLAREM II, deel 5.

Daarnaast zijn er sinds 10 juli 2001 ook strenge regels opgelegd aan activiteiten die gebruik maken van organische oplosmiddelen, ter beperking van de uitstoot van vluchtige organische stoffen (VOS). Een samenvattend overzicht van de van toepassing zijnde wetgeving vindt u in het infoblad "Solventemissies" op www.agentschapondernemen.be > publicaties > milieu en energie.

Sinds 1 juni 2007 gelden ook specifieke verplichtingen voor centrale stooktoestellen voor verwarming en/of de aanmaak van warm verbruikswater. De verplichtingen gelden voor alle types centrale toestellen: zowel diegene die gevoed worden met stookolie als gas (vanaf 20 kW) als diegene voor vaste brandstoffen. Het Infoblad "Onderhoud en nazicht van stooktoestellen" vat de belangrijkste wettelijke aspecten samen (zie www.agentschapondernemen.be > publicaties > milieu en energie).

ALGEMENE EN SECTORALE EMISSIEGRENSWAARDEN

2.7.1. Bij welke activiteiten in het bedrijf ontstaan gas- of stofvormige emissies?

Type emissie	Oorsprong
bv Verbrandingsgas	Stookinstallatie 420 kW, op mazout

2.7.2. Zijn de emissiepunten aanduidbaar en op een plan getekend?

0 Ja 0 Neen 0 niet van toepassing

2.7.3 Zijn er ook diffuse emissies waarmee rekening moet gehouden worden?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

Zo ja, welke?

2.7.4. Is er een luchtzuiveringsinstallatie?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

Zo ja, welk type (ontstoffer, wasser, condensor, actieve koolfilter, verbranding, biologische reiniging, membraanmethoden, ...) en voor welke emissie?

2.7.5. Kent u de algemene, sectorale en/of bijzondere emissienormen die uw bedrijf moet naleven?

0 Ja 0 Neen

→ De algemene emissienormen vindt u terug in bijlage 4.4.2 van VLAREM II.

→ De sectorale emissienormen vindt u terug in hoofdstuk 5 van VLAREM II. Raadpleeg de delen die van toepassing zijn op uw bedrijf (zie rubriekenlijst voor de van toepassing zijnde 'sectorale normen').

→ De bijzondere emissienormen vindt u terug in uw milieuvergunning.

2.7.6. Moet er een meetstrategie gevolgd worden?

0 Ja 0 Neen

→ zie VLAREM II, afd. 4.4.4. en bijlage 4.4.3 en bijlage 4.4.4

2.7.7. Worden er metingen uitgevoerd op de emissiepunten?

- 0 Ja, in kader van (de meetstrategie) VLAREM II
- 0 Ja, in kader van opgelegde bijzondere voorwaarden
- 0 Ja, op eigen initiatief
- 0 Neen, geen metingen uitgevoerd tot nu toe, enkel berekeningen
- 0 Neen, geen metingen noch berekeningen uitgevoerd tot nu toe
- 0 andere nl.

Zo ja, wat wordt er gemeten en wat zijn de resultaten van de laatste meting? (eventueel in bijlage)

stof	eenheid	frequentie	resultaten	norm

Zijn er probleemparameters aanwezig, m.a.w. zijn er emissienormen die frequent overschreden worden?

0 Ja 0 Neen

Zo ja, welke, hoe frequent en welke actie wordt ondernomen om het probleem te verhelpen?

.....

.....

.....

Gebeuren de metingen door een labo erkend in de discipline lucht?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ Raadpleeg de lijst van erkende labo's op www.lne.be/erkenningen

2.7.8. Moet u het Integraal Milieujaarverslag invullen voor emissies naar lucht?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

Zo ja, welke:

→ *Bedrijven die over een J-type vergunning beschikken of milieuvergunningplichtig klasse 1 of 2 zijn én bepaalde stoffen lozen boven de drempelwaarden zoals opgenomen in het deelformulier II Luchtemissies van het IMJV zijn imjv-plichtig. Uitgebreide informatie op <http://imjv.milieuinfo.be>.*

VLUCHTIGE ORGANISCHE STOFFEN & SOLVENTGEBRUIK (VLAREM II, 5.59)

2.7.9. Voert uw bedrijf een activiteit uit zoals beschreven in rubriek 59 van Vlarem I?

0 Ja 0 Neen

→ *Raadpleeg het infoblad 'Solventemissies' op www.agentschapondernemen.be*

Zo ja, wordt bij deze activiteit gebruik gemaakt van organische oplosmiddelen (bv solventen, aanwezig in verven, inkten, lijmen, lakken, vernis, brandstoffen, reinigingsmiddelen, ontvettingsmiddelen, cosmetica, oplosmiddelen, coatingsmiddelen, houtverduurzamingsproducten)?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Raadpleeg de MSDS-fiches van de producten of vraag het na bij uw leverancier.*

Zo ja: zijn de gebruikte hoeveelheden hoger dan de drempelwaarden uit rubriek 59 van VLAREM I, Bijlage 1?

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Raadpleeg het infoblad 'Solventemissies' op www.agentschapondernemen.be*

Wanneer u op de bovenstaande vragen cumulatief ja antwoordde, dan is het solventgebruik in uw bedrijf significant en u dient de bepalingen van de Europese solventrichtlijn, zoals opgenomen in afdeling 5.59 van Vlarem II, na te leven:

- **Kent u de emissiegrenswaarden waaraan u moet voldoen?**

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Raadpleeg bijlage 5.59.1 VLAREM II op www.lne.be/themas/vergunningen/regelgeving*

- **Hoe zal u daaraan voldoen?**

0 Voldoen aan de emissienormering (door middel van end-of-pipe technieken)

0 Opmaak van een reductieprogramma zoals model als bijlage 5.59.2 VLAREM II

- **Houdt u een oplosmiddelenboekhouding bij (zie bijlage 5.59.3 van Vlarem II)?**

0 Ja 0 Neen

→ *Een voorbeeld van inventarisatie vindt u in het infoblad 'Solventemissies' op www.agentschapondernemen.be*

- **Worden er VOS met risicozinnen gebruikt? Zo ja, dewelke en tegen wanneer is vervanging voorzien?**

0 Ja 0 Neen 0 Onbekend

→ *Voorbeeld: ethylacetaat, isopropylalcohol, ...*

CENTRALE STOOKTOESTELLEN

2.7.10 Is/zijn er in het bedrijf een centraal stooktoestel(len) aanwezig voor de verwarming en/of de productie van warm verbruikswater?

- Ja, toestel op gas met vermogen van > 20 kW
 Ja, toestel op stookolie met vermogen van > 20 kW
 Ja, toestel op vaste brandstof (bv hout, houtpellets, ...)
 Neen

Zo ja, voldoet u aan de verplichtingen i.v.m. het periodiek onderhoud?

- Ja Neen Onbekend

→ Raadpleeg de onderhoudsfrequenties op het infoblad 'Stooktoestellen' op www.agentschapondernemen.be

Zo ja:

- gebeurt het onderhoud door een erkend technicus?

- Ja Neen

→ Raadpleeg de lijst van erkende technici op www.lne.be/themas/erkenningen/verwarming/erkende-technici

- Worden de onderhoudsattesten gedurende twee jaar bijgehouden?

- Ja Neen

2.7.11. Is/zijn er in het bedrijf centrale stooktoestellen aanwezig ouder dan 15 jaar?

- Ja Neen Onbekend

Zo ja, is er al een éénmalige verwarmingsaudit uitgevoerd?

- Ja Neen

2.8. ANDERE MILIEUPROBLEMEN

Welke andere milieuproblemen doen zich voor als gevolg van de activiteiten van het bedrijf?

- Grondwaterverontreiniging
 Geurhinder
 Verkeersoverlast
 Asbest
 Geluid
 Andere
 Geen

Welke oplossingen zijn (zullen) hieraan gegeven (worden)?

3. MILIEUBELEID VERDERGAAND DAN DE WETTELIJKE MILIEUVERPLICHTINGEN

In de voorgaande hoofdstukken werd ingegaan op de verplichte milieuaspecten binnen uw bedrijf. Naast deze wettelijk vastgelegde milieuzorg kunnen bedrijven ook op vrijwillige basis milieuzorg invoeren en daardoor tot een betere beheersing van hun milieuproblematiek komen. In dit hoofdstuk polsen we naar deze vrijwillige inspanningen die verder gaan dan wat de wet oplegt. Staat u hierin nog niet zover, dan kunnen de vragen u een idee geven waar u nog extra inspanningen zou kunnen leveren.

3.1. MILIEUSTRATEGIE

Beschikt u over een systeem om het milieubeleid te concretiseren?

eigen checklist

milieudoelstellingen geconcretiseerd in een jaarprogramma (budget en tijd)

deelname aan een milieu- of duurzaamheidscharter uit uw provincie

→ *meer informatie op www.charterduurzaamondernemen.be*

gebruik van eco-efficiëntietool van Agentschap Ondernemen

ISO 14001 (sinds _____, Auditororganisatie: _____)

→ *meer informatie op www.iso.org*

EMAS (sinds _____, Auditororganisatie: _____)

→ *meer informatie op www.inem.org*

opname in ander zorgsysteem zoals ISO 9001 of EFQM

ander, namelijk:

neen

3.2. RATIONEEL WATERGEBRUIK

Duurzaam of rationeel watergebruik is het zo efficiënt mogelijk omspringen met de waterbronnen in het bedrijf zodat het waterverbruik daalt zonder verlies aan productiecapaciteit, veiligheid en comfort. Een lager waterverbruik betekent bovendien een lagere kost.

Om te weten waar water bespaard kan worden, is het belangrijk een grondige analyse te maken van de waterhuishouding van het bedrijf (waterbalans):

- Waar wordt water gebruikt in het bedrijf: waternetwerk in kaart brengen vanaf de waterbronnen tot waar het naar toe gaat: opname product, verdamping of lozing;
- Wat zijn de belangrijkste waterverbruikende processen en hoeveel water wordt er verbruikt;
- Bijkomend kunnen ook de vuilvrachten die in elk proces vrijkomen in kaart gebracht worden.

Aan de hand van de waterbalans kan bepaald worden welke processen het meeste water verbruiken. Meestal is het op deze punten dat de grootste besparingen gerealiseerd kunnen worden. Andere grote besparingen kunnen worden gerealiseerd bij het duurste water (water dat behandeld en/of opgewarmd werd). Tijdens de analyse is het ook belangrijk om de vraag te stellen of de aangewende waterbron wel de meest aangewezen waterbron is en eventueel kan vervangen worden door een kwalitatief mindere waterbron.

Werd er reeds een waterbalans voor uw bedrijf opgemaakt? (waterafname - lozing - verliezen - verdamping).

0 Ja 0 Neen

Zo neen, waarom niet?

Zo ja, ziet u mogelijkheden om het waterverbruik, de hoeveelheid afvalwater en/of de vuilvracht te verminderen?

• Zo ja, welke?

• Zo ja, bent u op de hoogte van de steunmaatregelen van de overheid die u hierbij kunnen ondersteunen?

0 Ja 0 Neen

3.3. MATERIALENBEHEER

Uit studies is gebleken dat materiaalkosten in de maakindustrie ongeveer 42 procent van de totale kosten vertegenwoordigen. Daarmee nemen ze een nog groter aandeel in dan de personeelskosten (20 %) en een veel groter aandeel dan de energiekost (2,4 %). Vanuit het oogpunt van duurzaam materiaalbeheer is het noodzakelijk een antwoord te bieden op de toekomstige grondstoffenschaarste.

Rationeel en efficiënt omgaan met de in- en uitgaande materiaalstromen (grondstoffen en afvalstoffen) kan daarom een belangrijk voordeel opleveren voor bedrijven.

Zijn er initiatieven genomen/gepland om het grondstoffengebruik te optimaliseren?

0 Ja 0 Neen

Zo ja, welke?

Zijn er initiatieven genomen/gepland om de hoeveelheid afval verder te verminderen?

0 Ja 0 Neen

Zo ja, welke?

De overheid is momenteel bezig met de ontwikkeling van een materialenscan die bedrijven inzicht moet geven in hun materiaalgebruik en kansen voor een efficiënter materiaalgebruik moet aantonen. Bent u geïnteresseerd om dergelijke scan te laten uitvoeren in uw bedrijf?

0 Ja 0 Neen

3.4. MILIEUCOMMUNICATIE

Hoe gaat uw bedrijf om met milieuklachten vanuit de omgeving?

→ *Uit onderzoek is gebleken dat het aantal klachten of bezwaren tijdens het openbaar onderzoek van een vergunningsaanvraag sterk afhankelijk is van de mate waarin en de manier waarop het bedrijf aan externe milieucommunicatie doet. Een handig hulpmiddel bij het communiceren met uw buren, is de leidraad 'communiceren met uw buren'. De leidraad biedt bedrijven een houvast om op een efficiënte manier te communiceren met omwonenden. De leidraad bundelt een waaier van waardevolle tips, praktische checklists en een concreet stappenplan om zelf aan de slag te gaan met hindercommunicatie naar de buurt. Meer informatie op www.mmk.be/communiqueer-met-uw-buren.*

3.4.1. Heeft uw bedrijf reeds klachten van omwonenden of bezwaren in het kader van een openbaar onderzoek gekregen? Zo ja, waarover?

3.4.2. Welk gevolg werd er aan deze klachten gegeven? Bestaat er een procedure voor klachtenafhandeling? Werd een persoon binnen uw bedrijf belast met de behandeling van klachten van de omwonenden?

3.4.3. Bestaat er een druk vanuit de overheid (LNE, OVAM, VMM, provincie, gemeente, ...) om maatregelen te nemen?

3.4.4. Vindt uw bedrijf het belangrijk dat bij een productievernieuwing of verbetering voor het milieu omwonenden en/of pers ingelicht worden?

3.4.5. Worden soms openbedrijvendagen, informatieavonden en dergelijke georganiseerd voor de burens met de bedoeling ze meer te betrekken bij de specifieke milieuproblematiek van het bedrijf?

3.4.6. Op welke manier worden werknemers en vakbonden betrokken bij het milieubeleid van het bedrijf?

Hebt u vragen over de verwerking van de Milieuchecklist of wenst u samen met een accountmanager milieu van het Agentschap Ondernemen een aspect verder uit te werken, aarzel niet ons te contacteren voor gratis info en advies. Bel 0800 20 555 of mail naar info@agentschapondernemen.be

Contact

www.agentschapondernemen.be

info@agentschapondernemen.be

Bel gratis 0800 20 555

Agentschap Ondernemen
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel

Agentschap Ondernemen
Antwerpen
Lange Lozanastraat 223 bus 4
2018 Antwerpen

Agentschap Ondernemen
Limburg
Kempische Steenweg 305 bus 201
3500 Hasselt

Agentschap Ondernemen
Oost-Vlaanderen
Seminariestraat 2
9000 Gent

Agentschap Ondernemen
Vlaams-Brabant
VAC Dirk Bouts - Diestsepoort 6 bus 31
3000 Leuven

Agentschap Ondernemen
West-Vlaanderen
Jacob Van Maerlantgebouw - VAC
Koning Albert I-laan 1.2 bus 31
8200 Sint-Michiels/Brugge